

11 aprilie 2022

La Nr.

Nr. 04-3/13-732

din

Ministerul Justiției
secretariat@justice.gov.md

copie:

Cancelaria de Stat
cancelaria@gov.md

Opinie

la proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie)
(număr unic 205/MJ/2022)

Avocatul Poporului pentru drepturile copilului a analizat modificările și completările propuse pentru unele acte normative prin proiectul de hotărâre primit spre avizare, care are scopul de a asigura drepturile victimelor infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie, inclusiv minorii. Este binevenită intenția autorilor de proiect de a contribui la crearea unei justiții prietenoase copilului prin asigurarea audierii tuturor martorilor minori în condiții speciale, nu doar a celor până la vârsta de 14 ani. Ombudsmanul Copilului a pledat pentru acest fapt în recomandările sale anterioare și este pentru promovarea lui.¹

„Cercetarea practicii judiciare privind cazurile de exploatare sexuală și abuz sexual asupra copiilor în Republica Moldova”² este un studiu important pe subiect, unde au fost formulate idei pe care Avocatul Poporului pentru drepturile copilului le susține pe deplin. Cităm unele momente:

Nu există prevederi legale sau reglementări interne pentru a asigura că, contactul dintre victime (și membrii familiei lor) și învinuiți (sau asociații lor) nu va avea loc în clădirea instanței de judecată și a organului de urmărire penală. Victimele care se prezintă la instanța de judecată nu beneficiază de o cameră privată de așteptare și există raportări privind intimidarea victimelor de către învinuiți / familia / prietenii acestora în clădirea instanței în timpul așteptării ședinței, și că nu se asigură securitatea victimelor în clădirea instanței. Consiliul Superior al Magistraturii, Procuratura Generală și Inspectoratul General al Poliției trebuie să ia măsuri pentru a se asigura că intimitatea victimei este protejată și că victimele și familiile lor beneficiază de securitate în clădirea instanței de judecată.

Legislația (și procesele) trebuie revizuită pentru a se asigura că sunt luate măsuri pentru limitarea riscului de recidivă a infractorilor ESASC³, inclusiv prin utilizarea hotărârilor judecătorești pentru împiedicarea infractorilor condamnați să exercite activități profesionale sau voluntare care implică contactul cu copiii. Aici facem referire la propunerea Ombudsmanului

¹ <http://ombudsman.md/news/ombudsmanul-copilului-audierea-in-conditii-speciale-a-copilului-victima-martor-al-infraciunii-inseamna-proteierea-acestuia-impotriva-riscului-unei-traumatizari-repetate-revictimizari/>

² <https://rm.coe.int/judicial-practice-en-dupa-modificari/1680a12438>

³ ESASC - exploatarea sexuală și abuzul sexual împotriva copiilor

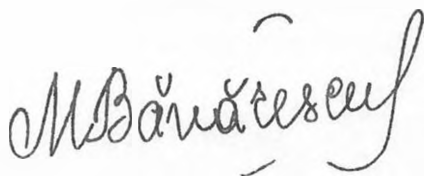
Copilului⁴ de a analiza cadrul legal în vigoare, care vizează accesul și interzicerea activității profesionale sau voluntare, ce implică contactul direct cu copiii, persoanelor condamnate pentru infracțiuni cu caracter sexual împotriva copiilor și elaborarea modificărilor cadrului normativ, inclusiv în domeniul penal, pentru asigurarea implementării prevederilor Convenției Lanzarote (art. 5 și art. 27) și Convenției ONU pentru drepturile copilului (art. 19), precum și examinarea posibilității/oportunității creării unui registru electronic de evidență a persoanelor condamnate pentru infracțiuni cu caracter sexual împotriva copiilor.

Cadrul normativ al Republicii Moldova prevede perioade de prescripție diferite în funcție de pedeapsa aplicabilă infracțiunii. Reținând că, din diverse motive, mai mulți copii victime declară infracțiunile sexuale abia după atingerea vârstei adulte, au fost exprimate îngrijorări că perioadele de prescripție limitează accesul la justiție. Prevederile relevante trebuie revizuite pentru a se asigura că în conformitate cu cerințele art. 33 al Convenției Lanzarote, este oferit un interval de timp suficient pentru ca toate victimele ESASC să poată depune o plângere după împlinirea vârstei de majorat și că diversele perioade de prescripție pentru diferite infracțiuni nu au un efect nedorit. De exemplu, trebuie acordată atenție asigurării că perioada legală de prescripție în cazul infracțiunilor ESASC se suspendă ori nu începe a curge înainte ca respectivul copil victimă să împlinească 18 ani, or, până la data când acesta urma să împlinească majoratul or ziua decesului, în cazul decesului acestuia.

De asemenea, este necesar de a ține cont de hotărârea Curții Constituționale din 2018⁵, prin care s-a constatat omisiunea de ordin legislativ în sistemul punitiv al statului, în contextul comiterii faptelor de violență în familie. Curtea a notat că restricțiile stabilite de articolele 37 alin. (3) și 38 alin. (6) din Codul contravențional, și anume faptul că munca neremunerată în folosul comunității nu poate fi aplicată fără acordul persoanei și faptul că arestul contravențional nu poate fi aplicat față de persoanele care au împlinit vârsta generală de pensionare, plasează instanța de judecată în imposibilitatea de a sancționa contravențional pentru comiterea faptei prevăzute de articolul 78¹ din Codul contravențional. Pentru a înlătura această omisiune, Parlamentul trebuie să modifice legea contravențională astfel încât să se asigure că acest sistem funcționează de o manieră efectivă.

În concluzie, Avocatul Poporului pentru drepturile copilului susține proiectul de hotărâre privind aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (asigurarea drepturilor victimelor în cazul infracțiunilor privind viața sexuală și violența în familie) cu ajustarea acestuia la sugestiile prezentate în text.

Cu respect,

**Maia BĂNĂRESCU,
Avocatul Poporului pentru
drepturile copilului**

Ex. Liudmila Zarișneac,
Tel.: 060002681

⁴ <http://ombudsman.md/wp-content/uploads/2021/01/04-2-28-din-30.12.2020-Guvernul-RM-propunere-de-perfec%C8%9Bionare-a-legisla%C8%9Biei.pdf>

⁵ Hotărârea nr. 28 din 22.11.2018 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi de la articolul 78/1 din Codul contravențional, <https://www.constcourt.md/ccdocview.php?l=ro&tip=hotariri&docid=675#top>